

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/77/2020
Identifikačné číslo spisu:	8715010307
Dátum vydania rozhodnutia:	19.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8715010307.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému R. K. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), d) Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného R. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. februára 2017, sp. zn. 6To/25/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. a) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. K. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 9. marca 2016, sp. zn. 5T/85/2015, uznal obvineného R. K. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

najneskôr od 1. septembra 1999 v spoločnej domácnosti, v ktorej žije so svojou manželkou V. K., najmä v byte bytového domu na ul. R. č. XXXX/XX v W., okres W., s výnimkou dňa 9. novembra 2012, pod vplyvom alkoholu na túto kričal, vulgárne jej nadával, vyhrážal sa jej zabitím, k čomu dochádzalo denne, minimálne 2 až 3-krát do týždňa, pričom na takéto konanie nemal zámienku, fyzicky ju napádal, k čomu dochádzalo priemerne 1-krát za týždeň resp. 1-krát za dva týždne podľa toho, či mal peniaze na alkohol a to tak, že väčšinou ju 2-krát alebo 3-krát udel päsťami do tváre, pričom po týchto útokoch bola opuchnutá, mala pohmoždeniny, napádal ju aj keď bol doma ich syn V. K., pričom tento ju bránil, v priebehu dňa 30. júla 2013 niekoľkokrát fyzicky napadol poškodenú V. K. tak, že ju budil, vykrúcal jej ruky a chytal za nohy, opakovane ju búchal päsťou ruky do brucha a tváre, čím jej spôsobil pomliaždenie pravej očnice a ľavého líca s dobou liečenia do 7 dní, dňa 20. novembra 2014 v čase okolo 02.00 hod. do 04.00 hod pod vplyvom alkoholu fyzicky napadol poškodenú V. K. tak, že jej vulgárne nadával a 3-krát ju udel, z toho 2-krát päsťou a 1-krát otvorenou dlaňou pravej ruky, poškriabal ju po ľavej časti tváre a pritom, ako ju bil sa jej opakovane vyhrážal zabitím, pričom jej taktiež povedal, že si

zaslúži dostať cez „piču“, že s takou „sviňou“ nechce žiť, že má „nemecký pôvod“, pričom poškodená mala po tomto útoku na pravej strane tváre pomliaždeniny a bola v šoku, dňa 20. novembra 2014 v čase medzi 18.00 hod. a 19.00 hod. v W. na ul. R. B. č. XXXX/XX v byte, v mieste trvalého bydliska, pod vplyvom alkoholu, v detskej izbe začal vulgárne nadávať manželke V. K., že je „piča, kurva, sviňa“, kričal „zabijem ťa ty hovädo“, po chvíli vošiel do detskej izby a následne sa začal V. K. vyhrážať slovami, že ju doreže, že je obyčajná „sviňa“, kde pri týchto vyhrážkach vystrel pravú ruku, v ktorej držal kuchynský nôž smerom k V. K., pristúpil k nej a to tak, že vzdialenosť noža od hrudníka V. K. bola cca 2 cm, následne sa hneď otočil na poškodeného V. K., ktorý do neho strčil, načo chrbtom narazil do skrine a spadol na zem, pričom mu vypadol z ruky nôž a medzitým ako V. K. strčil do neho povedal mu: „prijebem ťa“ a v čase, keď mal v ruke nôž mu povedal, že ho zabije, pričom mal postoj akoby chcel zaútočiť, následkom jeho konania poškodená V. K. trpí závažnými prejavmi depresívnych dekompenzácií jej psychického stavu v rámci Schizoafektívnej poruchy so stavmi strachu a úzkosti z konania jej manžela, nespavosťou a zhoršením výkonnosti, čo si bude vyžadovať jej celoživotnú liečbu, pričom poškodená V. K. už do roku 1985 bola v starostlivosti a liečbe odborného lekára - psychiatra pre ťažkosti neurotického charakteru, ktorých príčinou bolo násilnícke správanie jej manžela v stavoch opitosti a pre ktoré pociťovala nepokoj, zle spala, nedostatočne sa stravovala, bola slabá a unavená, čím svojim konaním u poškodenej V. K. vzbudzoval strach, stres a obavu o jej život a zdravie a u poškodeného V. K. konaním zo dňa 20. novembra 2014 vzbudil obavu o jeho život a zdravie.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1, § 42 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 7 a § 37 písm. h) Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu uložil trest prepadnutia vecí - 1 ks kuchynský nôž s umelohmotnou rukoväťou čiernej farby, dĺžkou 11 cm a čepeľou 9 cm. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona mu zrušil výrok o treste odňatia slobody uložený trestný rozkazom okresného súdu z 26. októbra 2015, sp. zn. 5T/118/2015, právoplatným dňom 7. novembra 2015, pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona vo výmere osem mesiacov, podmienene odložený na skúšobnú dobu vo výmere osemnásť mesiacov ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 1. februára 2017, sp. zn. 6To/25/2016, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému a jeho obhajcovi doručené 6. marca 2017, podal priamo obvinený 23. marca 2017 dovolanie, ktoré následne 2. októbra 2017 doplnil prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanoveného obhajcu, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 24. septembra 2018, sp. zn. 6Tdo/81/2017, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku predmetné dovolanie odmietol; uznesenie najvyššieho súdu bolo obvinenému doručené 29. októbra 2018 a jeho obhajcovi doručené 26. októbra 2018 (č. l. 437).

Obvinený opätovne proti uzneseniu krajského súdu podal priamo 20. apríla 2020 dovolanie, ktoré následne 12. augusta 2020 prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanoveného obhajcu, a to z rovnakých dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných uviedol, že už počas konania poukazoval a namietal na závažnosť a obťažnosť posúdenia duševného stavu poškodenej V. K. a poškodeného V. K., pretože ide podľa neho o osoby, ktoré trpia vážnymi duševnými chorobami a poruchami a boli viac krát liečení v psychiatrických zariadeniach. Dodal, že samotný poškodený V. K. sa v minulosti dopustil voči obvinenému spáchania trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený okresným súdom. Obvinený má za to, že okresný súd nezistil správne skutkový stav prejednávanej veci, na základe čoho

by o ňom neboli dôvodné pochybnosti, a taktiež nesprávne zhodnotil všetky vykonané dôkazy. Taktiež má za to, že boli porušené základné zásady trestného konania a to § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku. Už počas prípravného konania namietal pribratie znalkyne A. K., ktorá vypracovala znalecký posudok na duševný stav poškodenej V. K., ako aj poškodeného V. K., pričom táto znalkyňa vyšetrovala aj duševný stav samotného obvineného. Podľa jeho názoru vypracovanie týchto znaleckých posudkov mala znalkyňa odmietnuť nakoľko tým porušila ustanovenia § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, teda má za to, že znalkyňa mala odmietnuť vykonať tento úkon z dôvodu zaujatosti. Dodal, že v danom prípade tak došlo aj k porušeniu ustanovenia § 144 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený taktiež poukázal na skutočnosť, že v prípade, že týral svoju manželku poškodenú V. K. od 1. septembra 1999 a mala o tom vedomosť aj znalkyňa, ako to uviedla v posudku a vo svojich výpovediach, pričom mala podať trestné oznámenie a informovať o tom orgány činné v trestnom konaní, pričom počas celej doby jej liečenia k tomu nedošlo. Dodal, že rovnako ani svedok Q.. B., ktorý býval istý čas v domácnosti s poškodenými a obvineným neoznámil orgánom činným v trestnom konaní, žeby sa obvinený dopúšťal protiprávneho konania.

Vychádzajúc zo zásady humanity treba podľa obvineného dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny a ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale demoralizujúco a zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním, spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebu odstrániť verejnou ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie. Ďalej obvinený uviedol, že Európsky súd pre ľudské práva, Ústavný súd Slovenskej republiky ako aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach pri uplatňovaní požiadavky primeranosti trestu uplatňuje princíp proporcionality, vyjadrujúci požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a garanciami základných práv jednotlivcov, resp. požiadavku proporcionality medzi zásahom do práva a sledovaným cieľom, pričom nevyhnutnosť rešpektovania tohto princípu zdôrazňuje aj pri zásahoch do práv chránených dohovorom majúciich podobu trestných sankcií. Dodal, že aj keď trestnou sadzbou zákonodarca v súlade so zásadou nulla poena sine lege stanovuje súdu isté mantinely pri jeho rozhodovaní, zároveň mu ponecháva dostatočný priestor na individualizáciu trestu podľa okolností konkrétneho prípadu.

Na základe týchto skutočností má obvinený za to, že trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov nepodmienečne uložený je neprimerane prísny, nesplňa požiadavky spravodlivosti a humánosti.

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a zrušil rozsudok okresného súdu a, aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného konštatoval, že neboli zistené také okolnosti, ktoré by zakladali niektorý z dovolacích dôvodov v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V súvislosti so spochybňovaním osoby znalca, ktorý vyšetroval duševný stav obvineného, ako aj duševný stav poškodených, odkazujúc na § 12 ods. 2 písm. a), § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch prokurátor uviedol, že tento argument uvedený v dovolaní je bezpredmetný a jedná sa o celkom chybný výklad vyššie uvedeného ustanovenia. Samotná skutočnosť, že znalec, ktorý vypracoval znalecký posudok na osobu obvineného a zároveň na osobu poškodených podľa prokurátora nezakladá dôvod vylúčenia znalca. Vo vzťahu k tomu uviedol, že znalec má byť vylúčený, ak by mal pomer k účastníkom konania, teda bol by s nimi v príbuzenskom vzťahu alebo inom vzťahu, ktorý by odôvodňoval podanie znaleckého posudku, ktorý by nebol objektívny, alebo by sa jednalo o pomer znalca k veci, a to v prípade, ak by znalec sledoval osobné záujmy v súvislosti so spáchaným skutkom, alebo by sa samotné rozhodnutie vo veci znalca inak týkalo. Dodal, že v dovolaní však takéto skutočnosti uvedené nie sú, preto prokurátor považoval tento argument

obvineného za nedôvodný, pričom má za tom, že znalecký posudok bol v danej veci podaný v súlade so zákonom a o jeho pravdivosti nie sú žiadne pochybnosti.

V súvislosti s porušením zásad trestného konania podľa § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku, prokurátor odkázal na znenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku a uviedol, že zásada voľného hodnotenia dôkazov upravuje práve procesnú samostatnosť a nezávislosť súdov pri rozhodovaní, a teda analogicky v konaní pred súdom nemožno považovať nevykonanie dôkazu navrhovaného stranou za vadu konania spočívajúcu v nedostatku, pokiaľ ide o náležité zistenie skutkového stavu. V týchto intenciách prokurátor konštatoval, že v danom konaní bolo dokazovanie vykonané kvantitatívne aj kvalitatívne v dostatočnom rozsahu, teda v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie vo veci. S hodnotením súdu sa v tomto smere prokurátor stotožnil. S ohľadom na zásadu náležitého zistenia skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku prokurátor konštatoval, že skutkový stav bol v priebehu trestného konania náležite zistený a preto považoval aj rozhodnutie okresného súdu ako aj krajského súdu za dôvodné a správne a to aj s ohľadom na výmeru trestu.

Z dôvodu absencie dôvodu dovolania podľa § 371 Trestného poriadku prokurátor navrhol, aby najvyšší súd ako súd dovolací, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol. V prípade nariadenia verejného zasadnutia vo veci navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie zamietol.

K veci taktiež uviedol, že v podstate o rovnakých dôvodoch dovolania obvineného už rozhodol najvyšší súd uznesením z 24. septembra 2018, sp. zn. 6Tdo/81/2017, ktorým podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané oneskorene.

Podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Podľa § 63 ods. 4 Trestného poriadku lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chýba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

Ustanovenie § 370 ods. 1 Trestného poriadku upravuje lehotu na podanie dovolania tak, že ak sa podáva dovolanie v prospech obvineného, lehota na jeho podanie je trojročná a začína plynúť od posledného doručenia napadnutého rozhodnutia obvinenému, resp. obhajcovi. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinenému a obhajcovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 6. marca 2017 (č. l. 398 spisu). Vychádzajúc z ustanovenia § 370 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku v spojení s § 63 ods. 4 Trestného poriadku, posledným dňom na podanie dovolania v predmetnej trestnej veci teda bol 6. marec 2020. Dovolanie obvineného však bolo podané až 20. apríla 2020 a okresnému súdu doručené 21. apríla 2020, t. j. zjavne oneskorene, viac ako jeden mesiac po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie obvineného R. K. ako podané oneskorene odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.